

International periodic scientific journal

ONLINE

www.sworldjournal.com

D.A.Tsenov Academy of Economics - Svishtov (Bulgaria)

Indexed in
INDEXCOPERNICUS
(ICV: 73)
GOOGLESCHOLAR

SWorld Journal

Issue №37

Part 5

May 2026

Published by:

SWorld & D.A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov, Bulgaria

Editor: Shibaev Alexander Grigoryevich, *Doctor of Technical Sciences, Professor, Academician*
Scientific Secretary: Kuprienko Sergiy, *PhD in Technical Sciences*

Editorial board: More than 400 doctors of science. Full list on page:
<https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/about/editorialTeam>

Expert-Peer Review Board of the journal: Full list on page:
<https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/expertteam>

The International Scientific Periodical Journal "SWorldJournal" has gained considerable recognition among domestic and foreign researchers and scholars. Today, the journal publishes authors from different countries.

Journal Established in 2018. Periodicity of publication: 6 times a year

The journal activity is driven by the following objectives:

- Broadcasting young researchers and scholars outcomes to wide scientific audience
- Fostering knowledge exchange in scientific community
- Promotion of the unification in scientific approach
- Creation of basis for innovation and new scientific approaches as well as discoveries in unknown domains

The journal purposefully acquaints the reader with the original research of authors in various fields of science, the best examples of scientific journalism.

Publications of the journal are intended for a wide readership - all those who love science. The materials published in the journal reflect current problems and affect the interests of the entire public.

Each article in the journal includes general information in English.

The journal is registered in the INDEXCOPERNICUS, GoogleScholar.

DOI: 10.30888/2663-5712.2026-37-05

Published by:
SWorld &
D.A. Tsenov Academy of Economics
Svishtov, Bulgaria
e-mail: editor@sworldjournal.com

Copyright
© Authors, scientific texts 2026

УДК 373.5.016:821.161.2-1]:172.15

**FORMATION OF STUDENTS' NATIONAL IDENTITY
IN THE PROCESS OF STUDYING LYRICAL MESSAGES OF UKRAINE
(6TH GRADE)**

**ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УЧНІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЛІРИЧНИХ ПОСЛАНЬ УКРАЇНИ (6 КЛАС)**

Mykytenko V.O. / Микитенко В.О.

s.p.s., as.prof. / к.п.н., доц.

ORCID: 0000-0001-7888-377X

*Institute of Postgraduate Education, Borys Grinchenko Kyiv University,
Kyiv, P. Tykhyny Ave. 22-B, 02152*

*Інститут післядипломної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, пр. П. Тичини 22-Б, 02152*

Анотація. Обґрунтовано основні жанрові особливості ліричного послання як форми поетичного звернення до Батьківщини. Проаналізовано ключові мотиви, які сприяють формуванню патріотичних почуттів та емоційно-ціннісного ставлення до України. Розглянуто твори, які репрезентують національну пам'ять, духовну спадщину та культурну ідентичність за чинними модельними навчальними програмами з української літератури. Акцентовано увагу на естетичному сприйнятті поезії та її виховному потенціалі.

Подано практичні аспекти аналізу ліричних творів у контексті формування національної ідентичності. Охарактеризовано сучасні методи інтерпретації поезії: емоційне читання, візуалізацію, асоціативне мислення. Наведено зразки реалізації прийомів формувального оцінювання, рефлексивних практик та творчих завдань, що активізують учнівське мислення. Особливу увагу приділено інтеграції міжпредметних зв'язків – з історією, мистецтвом, громадянською освітою.

Охарактеризовано поняття національної ідентичності як ключовий освітній результат вивчення української літератури. Виокремлено психолого-педагогічні аспекти становлення ідентичності в підлітковому віці, роль емоцій, прикладів і культурних кодів. Запропоновано форми проєктної діяльності, виховних заходів, поетичних флешмобів, що сприяють самоусвідомленню учнів. Проаналізовано освітні ситуації, які стимулюють громадянське мислення та емоційну включеність.

Ключові слова: методика навчання української літератури, загальна середня освіта, ліричні послання, національна ідентичність, патріотичне виховання.

Вступ. Формування національної ідентичності є одним із ключових завдань сучасної української школи, адже воно забезпечує виховання громадян, здатних усвідомлювати свою культурну належність та відповідальність перед суспільством. У цьому контексті особливе значення має вивчення ліричних послань Україні, які поєднують художнє слово з патріотичним змістом та відображають духовні цінності народу.

Учні 6-го класу перебувають на етапі активного становлення світоглядних орієнтацій, тому звернення до поетичних текстів, що містять образи Батьківщини, свободи, єдності та історичної пам'яті, сприяє розвитку емоційно-ціннісної сфери та формуванню почуття причетності до національної спільноти. Відтак ліричні послання є не лише літературним матеріалом для аналізу, а й засобом виховання патріотизму, моральної стійкості та громадянської свідомості.

Актуальність дослідження зумовлена потребою розроблення методичних прийомів, які дають змогу інтегрувати вивчення ліричних текстів у ширший процес формування національної ідентичності. На нашу думку, використання сучасних освітніх технологій, інтерактивних методів та проєктної діяльності відкриває нові можливості для осмислення учнями художнього слова як носія культурних і духовних цінностей.

Основний текст.

Одним із провідних завдань сучасної української освіти у середній школі є формування національної ідентичності учнів. У цьому процесі особливе значення має література, яка через художнє слово передає культурні коди, історичну пам'ять та емоційно-ціннісні орієнтири. Аналіз ліричних послань Україні в освітньому процесі адаптаційного циклу дає змогу поєднати емоційне переживання з когнітивним осмисленням, сприяючи формуванню цілісного ставлення до Батьківщини та утвердженню національної ідентичності учнів.

Національна ідентичність – це усвідомлення себе як частини нації через мову, культуру, історію, традиції, цінності та емоційний зв'язок із Батьківщиною. У шкільному віці вона формується поступово – через досвід, емоції, знання та соціальну взаємодію. В освітньому процесі національна ідентичність постає як цілісне усвідомлення учнем своєї належності до українського народу, що розвивається завдяки інтеграції національного компонента в зміст навчання, через літературу, історію, мистецтво, а також через формування патріотичних почуттів у проєктах, творчих завданнях та міжпредметних зв'язках. Це сприяє розвитку громадянської компетентності та

культурної самосвідомості.

Особливе місце у цьому процесі займають ліричні послання – поетичні звернення до людини, народу, Батьківщини чи ідеї, які поєднують особисте й суспільне. Вони відзначаються наявністю звертання, емоційністю, громадянською позицією та часто патріотичним пафосом. У таких текстах Україна постає як жива сутність, що поєднує особисті переживання автора з колективними цінностями. Символіка дуба, зілля, матері чи часу, мовна виразність та афористичність створюють емоційну глибину й підсилюють патріотичний пафос. Ліричні послання стають основою для музичних творів, театральних постановок, відеоінтерпретацій та візуальних образів, виконуючи функцію національного самоствердження. Через особисте слово поет формує колективну пам'ять, духовну єдність і національну гідність, а в сучасному контексті цей жанр може набувати форми цифрового маніфесту чи медіатексту.

Формування національної ідентичності відбувається через мову як носій культури, через літературу як духовний код нації, через мистецтво і символіку, соціальну взаємодію та рефлексію. Учні усвідомлюють значення української мови, ознайомлюються з творами, які формують образ України, працюють із національними символами, беруть участь у проєктах і патріотичних акціях, створюють власні тексти й медіапродукти. Це сприяє формуванню свідомого ставлення до національних подій і явищ.

У контексті проблематики запропонованого дослідження зауважимо, що модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Овдійчук Л. М., Дячок С. О., Макаренко В. М.) передбачає вивчення таких творів: П. Чубинського «Ще не вмерла Україна», Т. Шевченка «І досі сниться: під горою...», І. Франка «Розвивайся ти, високий дубе...», М. Вороного «Євшан-зілля», М. Ткача «Моя Україна», Д. Кременя «Літа мої і зими...». У цих текстах простежуються ключові мотиви: Батьківщина як дім, свобода та боротьба, історична пам'ять, єдність і солідарність, краса рідної землі та духовна стійкість.

Вони поєднують когнітивний, емоційний та ціннісний рівні сприйняття, формуючи патріотичні почуття й емоційно-ціннісне ставлення до України.

Підкреслимо, що практичний аналіз ліричних творів у закладі загальної середньої освіти передбачає роботу з мотивами, інтерпретацію образів і символів, порівняльний аналіз, емоційно-ціннісну рефлексію, проєктну діяльність та інтеграцію міжпредметних зв'язків. Це дає змогу учням усвідомити значення національних символів і цінностей, виховує відповідальність та активну громадянську позицію. Подаємо ефективні, на наш погляд, форми роботи на уроці (рисунок 1):

Рисунок 1 – Приклад ефективних форм роботи на уроці

Авторська розробка

Серед сучасних методів інтерпретації поезії особливе значення мають емоційне читання, візуалізація та асоціативне мислення. Виразне озвучення тексту активізує емоційно-ціннісну сферу, візуалізація допомагає зрозуміти символіку та метафори, а асоціативне мислення встановлює зв'язки між поетичними образами й особистим досвідом учнів. Використання цих методів поєднує емоційний, когнітивний та ціннісний рівні сприйняття, сприяючи формуванню національної ідентичності та розвитку духовної культури учнів.

Вважаємо, що поєднання окреслених методів із сучасними цифровими інструментами, забезпечує інтеграцію емоційного та когнітивного рівнів сприйняття поезії, створює умови для глибшого осмислення культурних кодів і

символів, а також сприяє формуванню стійкої національної ідентичності учнів у контексті сучасної освітньої практики. Приклад таких завдань наводимо нижче (рисунок 2):

Форма	Інструмент	Освітнє завдання
Відеопоезія	Canva, CapCut, InShot	Створити поетичний кліп або начитку з візуальним рядом
Цифрова афіша	Canva, Genially	Візуалізувати ліричне послання як звернення до України
Аудіопоезія	Vocaroo, Anchor	Записати емоційну інтерпретацію вірша
Інтерактивна презентація	Google Slides, Padlet	Створити поетичну карту образів і символів
QR-поезія	QR Code Generator	Створити поетичний маршрут або виставку

Рисунок 2 – Приклад практичних інструментів

Авторська розробка

У підлітковому віці становлення національної ідентичності має певні психолого-педагогічні особливості. Емоції забезпечують глибину переживання, приклади й моделі стають орієнтирами для самовизначення, а культурні коди – мовні, символічні, традиційні – інтегрують особистість у національний простір. Емоційне переживання літературних образів, історичних подій чи культурних символів сприяє формуванню ціннісних орієнтацій. Саме через емоційне залучення підлітки починають усвідомлювати свою належність до національної спільноти.

Разом з тим, підлітки активно шукають авторитетні зразки для наслідування. У цьому контексті важливими є приклади з літератури, історії та сучасного життя, які демонструють патріотизм, моральну стійкість та громадянську відповідальність. Педагогічно значущим є використання позитивних моделей, що формують в учнів прагнення до самореалізації у межах

національної культури.

Культурні коди (мова, символи, традиції, образи) виступають інструментами передачі цінностей і колективної пам'яті. У підлітковому віці їхнє засвоєння забезпечує інтеграцію особистості у національний культурний простір. Робота з поетичними текстами, піснями, народними образами сприяє формуванню відчуття причетності до історії та культури України.

Педагогічна підтримка цього процесу полягає в організації дискусій, рефлексивних завдань, інтерактивних методів та аналізу культурних символів. Це сприяє формуванню стійкої громадянської та культурної позиції учнів, поєднуючи емоційний досвід із когнітивним осмисленням.

Таким чином, ліричні послання та їх аналіз у шкільному курсі літератури стають потужним інструментом виховання національної ідентичності, поєднуючи емоційний, інтелектуальний та ціннісний виміри навчання та забезпечуючи формування духовної єдності й громадянської свідомості молодого покоління.

Висновки.

Дослідження засвідчило, що вивчення ліричних послань Україні у 6-му класі є ефективним засобом формування національної ідентичності школярів. Поетичні тексти, які містять образи Батьківщини, свободи, єдності та історичної пам'яті, сприяють розвитку емоційно-ціннісної сфери учнів, формують почуття причетності до національної спільноти та виховують громадянську свідомість.

Залучення учнів до аналізу та інтерпретації ліричних творів забезпечує поєднання когнітивного й емоційного компонентів навчання, що створює умови для глибшого осмислення культурних і духовних цінностей. Важливим чинником є використання сучасних методичних підходів – інтерактивних технологій, проєктної діяльності та міжпредметних зв'язків, які підсилюють мотивацію та сприяють формуванню цілісного світогляду.

Отже, системне опрацювання ліричних послань Україні у шкільному курсі літератури не лише збагачує знання учнів, а й виконує виховну функцію, спрямовану на утвердження національної ідентичності. Подальші дослідження

можуть бути зосереджені на розробці методичних моделей інтеграції таких текстів у цифрове освітнє середовище та на оцінці їхнього впливу на різні вікові групи школярів.

Література:

1. Вень Сяоцзін. Розвиток міждисциплінарного мислення особистості як складової дослідницької компетентності. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 62. Том 2. 2023. С. 139-142. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.2.27>
2. Герегова С., Іванчук М. Формування національної ідентичності сучасної української молоді: культурний вимір. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича: Історія*. № 2. 2024. С. 68-76. DOI: <https://doi.org/10.31861/hj2024.60.68-76>
3. Дика Н. М., Микитенко В. О., Глазова О. П., Горобець С. І., Козир М. В. Лінгвістично-дидактичні стратегії розвитку дискурсивної компетентності майбутніх учителів. *Eduweb*, № 19 (4). 2025. С. 162-174. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2025.19.04.10>
4. Назарець В. М., Миронюк В. М. Жанрово-тематичні різновиди дружнього, любовного та родинного послання української адресованої лірики XIX–XX століть. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2024. № 66. С. 198-201. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.66.44>
5. Твердохліб Г.В. Мультимодальна грамотність у мовній освіті. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 71. Том 1. 2024. С. 186-189. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.1.36>
6. Черниш О. А., Харитоновна Н. В., Оксютович М. О. Терапевтичний потенціал літератури: механізми впливу на емоції, мислення та ідентичність. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2025. № 1 (5). С. 159–165. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-1-21>
7. Ящук І., Казакова Н. Ціннісна основа державних (національних) символів

у формуванні в зростаючої особистості української національної та громадянської ідентичності. *Молодь і ринок* № 4 (236), 2025. С. 7-12. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.328998>

Abstract. *The main genre features of the lyrical message as a form of poetic appeal to the Motherland are substantiated. The key motifs that contribute to the formation of patriotic feelings and emotional and value-based attitudes towards Ukraine are analyzed. The works that represent national memory, spiritual heritage and cultural identity according to the current model curricula for Ukrainian literature are considered. The emphasis is on the aesthetic perception of poetry and its educational potential.*

Practical aspects of the analysis of lyrical works in the context of the formation of national identity are presented. Modern methods of interpreting poetry are characterized: emotional reading, visualization, associative thinking. Examples of the implementation of formative assessment techniques, reflective practices and creative tasks that activate student thinking are given. Special attention is paid to the integration of interdisciplinary connections - with history, art, civic education.

The concept of national identity is characterized as a key educational outcome of studying Ukrainian literature. The psychological and pedagogical aspects of identity formation in adolescence, the role of emotions, examples and cultural codes are highlighted. Forms of project activities, educational events, poetic flash mobs that contribute to students' self-awareness are proposed. Educational situations that stimulate civic thinking and emotional inclusion are analyzed..

Key words: *methodology of teaching Ukrainian literature, general secondary education, lyrical messages, national identity, patriotic education.*

Статтю надіслано: 28.04.2026 р.

© Микитенко В.О.

CONTENTS

Education and pedagogy

- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-009> 3
**COACHING APPROACH IN WORKING WITH TEACHERS:
 OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS**
Khomenko O., Oleksenko S., Salata O.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-013> 19
**ENHANCING LANGUAGE EDUCATION THROUGH REFLECTIVE
 PRACTICE IN DIGITAL LEARNING ENVIRONMENTS**
Dienichieva O.I., Plakhotniuk N.P.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-017> 27
**FORMATION OF STUDENTS' NATIONAL IDENTITY IN THE
 PROCESS OF STUDYING LYRICAL MESSAGES OF UKRAINE
 (6TH GRADE)**
Mykytenko V.O.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-026> 35
**THE EFFICACY OF THE “BILINGUAL SEL DEVELOPMENT”
 INTERVENTION FOR CHILDREN AGED 5-10: ASSESSING
 COGNITIVE AND AFFECTIVE OUTCOMES**
Buchkovska V.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-033> 56
**METHODOLOGY FOR ORGANIZING VOCATIONAL TRAINING
 FOR SPECIALISTS IN SALES OF ECOLOGICAL ENERGY SYSTEMS
 USING FORMAL AND INFORMAL EDUCATION TOOLS AND
 PRODUCTION CASES**
Liubarets V.V., Batsurovska I. V., Kutsyi M. V.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-046> 67
**PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF TEACHING BIOCHEMISTRY
 IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**
Tsviakh O.O., Larycheva O.M., Bobrova M.S.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-048> 77
**MODERN CONCEPTS OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION
 IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF THE
 TRANSFORMATION OF THE EDUCATIONAL SPACE**
Bagrii M.A.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-049> 85
**LLM-ASSISTED LEGAL ENGLISH INSTRUCTION: A PRE-REGISTERED
 QUASI-EXPERIMENTAL STUDY OF NLP TOOLS IN ESP ANDRAGOGY**
Machuskyi V.V., Titova O.S.

https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-059	94
THE ROLE-PLAY METHOD AS A TOOL FOR FORMING FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE OF ECONOMIC AND STEM SPECIALITIES STUDENTS	
<i>Herasymchuk Yu., Kovalenko V., Parnus K., Nikolaenko S.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-061	104
ORGANIZATION OF JOINT INTERNATIONAL ONLINE LEARNING AT A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION	
<i>Zubenko T.V., Hulik Y.O.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-066	115
FORMATION OF ACTIVATION OF COGNITIVE PROCESSES IN YOUNGER SCHOOLCHILDREN IN MATHEMATICS LESSONS IN THE PROCESS OF DIDACTIC GAMES	
<i>Zaporozhchenko T.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-067	130
THE INFLUENCE OF INDIVIDUAL TYPOLOGICAL FEATURES OF THE NERVOUS SYSTEM ON PSYCHOSOMATIC MANIFESTATIONS IN WOMEN DURING PREGNANCY	
<i>Okhromiy H., Bilan A.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-076	141
THE USE OF DIGITAL LEARNING TOOLS IN DEVELOPING THE “FOREIGN LANGUAGE BUSINESS COMMUNICATION AND PROFESSIONAL TERMINOLOGY” COURSE ON THE MOODLE DISTANCE LEARNING PLATFORM	
<i>Kalashnykova T.S.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-078	152
UNDERSTANDING BY PHYSICAL EDUCATION TEACHERS OF THE ROLE OF FORMING PSYCHOLOGICAL COMPETENCE IN STUDENTS OF SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS	
<i>Shopina M.O., Yakunin Ya.Yu., Cherpak Yu.V.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-080	166
INTEGRATED ENGLISH LANGUAGE TEACHING THROUGH TASK-BASED LEARNING IN NON-PHILOLOGICAL HIGHER EDUCATION	
<i>Zharikova L.M.</i>	
https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-091	173
EDUCATIONAL MANAGEMENT AND SOCIAL WORK IN THE COMMUNITY: HUMAN-CENTERED PRINCIPLES OF INTERACTION AND DEVELOPMENT	
<i>Vasyliuk T.G., Lysokon I. O., Karytka V.V.</i>	

- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-102> 185
THE TEACHER'S METHODOLOGICAL ACTIVITIES AS A FACTOR
IN IMPROVING THE QUALITY OF PRESCHOOL EDUCATION
Chornii M.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-105> 201
THE INFLUENCE OF ACTIVE TEACHING METHODS ON THE
FORMATION OF THE CREATIVE PERSONALITY OF A FUTURE
PRIMARY TEACHER
Pashchenko M., Fedorov M., Tabachynska K.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-106> 211
THE IMPACT OF MODERN EDUCATIONAL TEACHING
TECHNOLOGIES ON THE FORMATION OF FUTURE
MEDICAL WORKERS
Bas O., Golovatyk A.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-107> 219
COMPETENT APPROACH TO HEALTH PROTECTION ACTIVITIES
WITH ADOLESCENTS WITH DIFFICULT RELATIONSHIPS IN THE
PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE NURSES
Vostrova M., Heiko V.
- <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj37-05-108> 227
BIOENERGETIC APPROACH TO ADAPTIVE SELF-REGULATION
OF STRESS OF A FUTURE MEDICAL PROFESSIONAL AS THE
BASIS OF HIS EMOTIONAL STABILITY
Myroniuk T., Suslenko I.

Scientific publication

International periodic scientific journal

ScientificWorldJournal

Issue №37

Part 5

May 2026

Indexed in
INDEXCOPERNICUS
high impact factor (ICV: 73)

Articles published in the author's edition

*Academy of Economics named after D.A. Tsenov
Bulgaria jointly with SWorld*

Signed: May 30, 2026

e-mail: editor@sworldjournal.com

site: www.sworldjournal.com

www.sworldjournal.com

